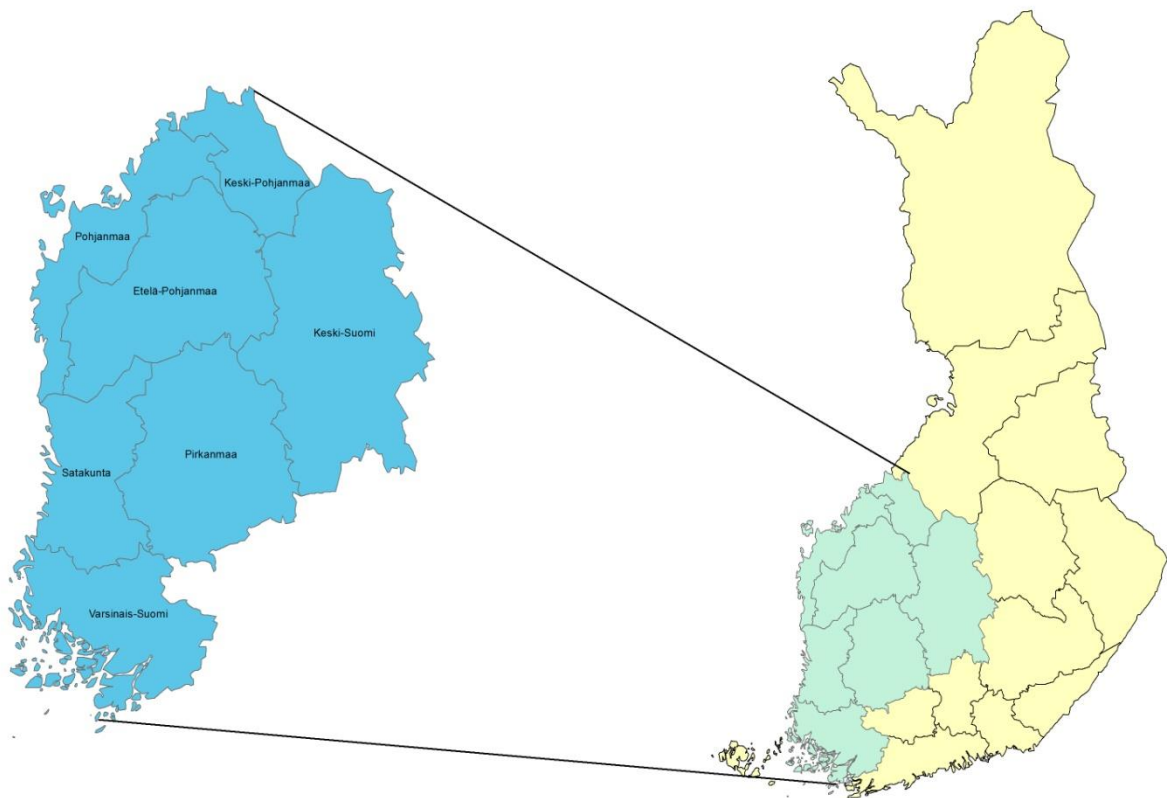

LÄNSI-SUOMEN YRITYSRAHOITUSLINJAJUKSET

Keski-Suomi
Pirkanmaa
Varsinais-Suomi
Satakunta
Etelä-Pohjanmaa
Pohjanmaa
Keski-Pohjanmaa

Lähde: Maanmittauslaitos

Voimassa 6.4.2017 alkaen toistaiseksi

Sisältö

1.	YLEISTÄ	3
2.	RAHOITUKSEN SUUNTAAMINEN JA VAIKUTTAVUUS	3
3.	KEHITTÄMISPALVELUT	4
	Kehittämiskartoitus	4
	Analyysi.....	4
	Konsultointi	4
	Koulutus	4
4.	YRITYKSEN KEHITTÄMISAVUSTUS, YLEISET PAINOTUKSET	4
4.1.	Kehittämistoimenpiteet.....	4
4.1.1.	Kansainvälistyminen	4
4.1.2.	Liiketoimintaosaamisen kehittäminen	5
4.1.3.	Tuotteiden ja tuotantomenetelmien kehittäminen.....	5
4.2.	Kehittämisen hyväksyttävät kustannukset	5
4.3.	Kehittämisavustus investointiin	5
4.4.	Toimintaympäristön kehittämisavustus	6
4.5.	Avustusten kumuloitumiseen liittyvät rajoitteet	6
5.	YRITYKSEN KEHITTÄMISAVUSTUS, ALUEELLISET PAINOTUKSET	7
5.1.	Keski-Suomi	7
5.2.	Pirkanmaa	8
5.3.	Varsinais-Suomi	9
5.4.	Satakunta	10
5.5.	Etelä-Pohjanmaa.....	11
5.6.	Pohjanmaa	12
5.7.	Keski-Pohjanmaa.....	13
6.	TUEN HAKEMINEN JA LISÄTIETOA	14
7.	Yhteystiedot	14

1. YLEISTÄ

ELY-keskukset rahoittavat pk-yritysten kasvua ja kansainvälistymistä edistäviä hankkeita osana Team Finland -verkostoa neljällä suuralueella Hämeen (Etelä-Suomi), Etelä-Savon (Itä-Suomi), Keski-Suomen (Länsi-Suomi) ja Pohjois-Pohjanmaan (Pohjois-Suomi) ELY-keskuksissa. Länsi-Suomen suuralueeseen kuuluvat Keski-Suomen, Pirkanmaan, Varsinais-Suomen, Satakunnan, Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan maakunnat.

Tukia haetaan sähköisen hakupalvelun kautta yrityksen KATSO-tunnisteella. Henkilökohtainen asiointi tapahtuu yrityksen toimipaikan mukaisessa ELY-keskuksessa. Yritysrahoituksen asiantuntijoiden yhteystiedot löytyvät rahoituslinjausten alueellisten painotusten yhteydestä.

Tukijärjestelmä perustuu sekä kansallisen rahoituksen suuntaviivoihin että Suomen 'Kestävää kasvua ja työtä 2014 – 2020' -rakennerahasto-ohjelman painotuksiin. Rahoitusta säätelee laki valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi (9/2014, muut 1221/2015) sekä valtioneuvoston asetus valtionavustuksesta yritystoiminnan edistämiseksi (716/2014). Hankkeisiin kanavoituu pääosin Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) rahoitusta. Hankkeissa tuetaan erityisesti vähähii- lisiä innovaatioita ja energiatehokkuutta, joihin kohdennetaan 25 % EAKR-rahoituksesta.

Hankkeiden tulee soveltua seuraaviin ohjelman toimintalinjoihin:

1. Pk-yritystoiminnan kilpailukyky
2. Uuden tiedon ja osaamisen tuottaminen ja hyödyntäminen

Rahoitusta suunnataan ensisijaisesti haastaviin ja laadullisesti korkeatasoisiin, sekä vaikuttavuudeltaan työllisyyden, liike- vaihdon tai viennin kasvun kannalta merkittäviin pk-yritysten hankkeisiin.

Avustusta kohdennetaan hankkeisiin, joilla arvioidaan olevan merkittävä vaikutus yrityksen:

- 1) käynnistymiseen, laajentamiseen tai uudistamiseen;
- 2) innovaatiotoimintaan tai osaamisen vahvistamiseen;
- 3) kasvuun tai kansainvälistymiseen;
- 4) tuottavuuteen;
- 5) energia- tai materiaalitehokkuuteen.

Nämä rahoituslinjaukset koskevat koko Länsi-Suomen suuraluetta seuraavien tukimuotojen osalta: *yrityksen kehittämis- palvelut, yrityksen kehittämisavustus* sekä *toimintaympäristön kehittämisavustus*. Linjauksista löytyvät myös maakunnittai- set rahoituksen tarkennukset esim. ELY-keskusten strategisista tulossopimuksista ja maakuntaohjelmissa asetetut paino- pisteet.

Yritysrahoitusta on mahdollista hakea myös *Euroopan maaseuturahastosta*, jossa rahoittajina toimivat alueelliset ELY- keskukset sekä paikalliset Leader-ryhmät. Maaseutuohjelman tukimuodot on määritelty maaseudun kehittämislaissa (28/2014) sekä valtioneuvoston asetuksessa maaseudun yritystuesta (80/2015, muut. 858/2015). Tuki kohdistetaan maa- seutualueelle pienille alle 50 hlöä työllistävälle yrityksille sekä alle 250 hlöä työllistävälle pk-yrityksille, joiden toiminta perus- tuu maataloustuotteiden ensimmäisen asteen (ns. Annex I) jalostukseen. Järjestelmä pohjautuu Manner-Suomen maa- seutuohjelman ja sen alueellisten osioiden painotuksiin ja valintakriteereihin. Lisätietoa Internetissä osoitteessa: <http://www.mavi.fi/>.

Rahoituslinjaukset on vahvistettu Keski-Suomen ELY-keskuksen johtoryhmässä **6.4.2017**

2. RAHOITUKSEN SUUNTAAMINEN JA VAIKUTTAVUUS

Yrityksen kehittämisavustus on *harkinnanvarainen* tuki, joka perustuu hankkeesta tehtävään yritys- ja hankearviointiin. Tuen myöntämisessä huomioidaan muun muassa tuen vaikutus yrityksen liiketoiminnan kannattavuuteen ja yrityksen pit- kän aikavälin kilpailukykyyn sekä alan kilpailutilanteeseen. ELY-keskuksen yritysrahoituksella tavoitellaan mahdollisim- man suurta vaikutusta alueiden elinkeinotoiminnan kehittymiseen.

Avustuksen myöntämistä puoltavina tekijöinä pidetään lisäksi hankkeen myönteisiä työllisyys-, ympäristö- ja tasa-arvovai- kutuksia. Rahoituslinjauksilla tarkennetaan hankevalintakriteereitä ja yleisimpiin rahoituskohteisiin liittyviä tulkintoja. Ra- hoituslinjauksia käytetään yritysrahoitushakemuksen käsittelyn ja päätöksenteon tukena turvaamaan asiakkaiden tasa- puolista kohtelua.

3. KEHITTÄMISPALVELUT

(Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta 916/2012)

Yritysten kehittämispalvelut on tarkoitettu toimiville (vähintään yksi toteutunut tilikausi) pk-yrityksille, joilla on potentiaalia liiketoimintansa kehittämiseen ja kasvattamiseen sekä työllistämiseen. Palveluina ovat kehittämiskartoitus, analyysi, konsultoinnit sekä koulutus. Innovaatioiden kaupallistaminen -konsultointi voidaan myöntää myös aloittavalle yritykselle.

Kehittämiskartoitus: yrityksen omatoimiseen kehittämistarpeiden kartoitukseen, maksuton.

Analyysi: yrityksen liiketoiminnan nykytila-analyysi ja kehittämissuunnitelman teko yhdessä ulkopuolisen asiantuntijan kanssa, hinta on yritykselle tuettuna 220 € + alv/pv.

Konsultointi: priorisoidun kehittämissuunnitelman toteuttamiseen eri osa-alueista: kasvu, uudistaminen, tuottavuus ja talous, markkinointi ja asiakkuudet, johtaminen ja henkilöstö, innovaatioiden kaupallistaminen. Max. 1-15 pv/3 vuoden aikana, hinta on yritykselle tuettuna 300 € + alv/pv.

Koulutus: pk-yritysten avainhenkilöille; teemoina kasvun johtaminen, talouden ja tuottavuuden johtaminen sekä markkinoinnin ja asiakkuuksien johtaminen.

Lisää Internet-sivulla: www.yritystenkehittamispalvelut.fi

4. YRITYKSEN KEHITTÄMISAVUSTUS, YLEISET PAINOTUKSET

(Laki valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi 9/2014 ja asetus 716/2014)

Kehittämisaavustus suunnataan erityisesti kasvuhakuisille ja kansainvälistyville sekä aloittamisvaiheessa oleville, uusia ja kehittyviä toimialoja edustaville mikro- ja pk-yrityksille. Kehittämisaavustusta voidaan myöntää yritysten kehittämistoimenpiteisiin, kuten kansainvälistymiseen tai tuotekehitykseen sekä investointeihin.

Rakennerahastovaroja (EAKR) myönnettäessä painotetaan vähähiilisyiden tavoitteita tukevia hankkeita (esim. energia- ja materiaalitehokkuus) sekä uusien nousevien toimialojen hankkeita.

Kehittämisaavustusta voidaan myöntää myös yritysten haasteellisten investointi- ja kehittämishankkeiden toteutettavuusselvityksiin sekä tutkimus- tai kansainvälistymishankkeiden valmisteluun.

Avustuksen perusteena tulee olla yrityksen normaalista toiminnasta poikkeava ja merkittävä, *hankkeenomainen* kehittämisprojekti, joka parantaa yrityksen pitkän aikavälin kilpailukykyä ja uudistumista. Hankesuunnitelmassa on yksilöitävä aikataulu, kustannukset, toimenpiteet ja hankkeen rahoitus sekä hankkeella tavoitellut vaikutukset yrityksen toimintaan.

Tukitaso voi olla enintään 50 % hyväksyttävistä kustannuksista. Avustus myönnetään pääsääntöisesti de minimis -tuenä.

4.1. Kehittämistoimenpiteet

Tuettavan kehittämistoimenpiteen tulee aina olla yrityksen normaalista toiminnasta erillinen ja vaikutuksiltaan merkittävä kokonaisuus. Se **ei voi kohdistua yrityksen tavanomaiseen kehittämistyöhön**, eikä esimerkiksi tilaustyönä tehtävien yksittäisten erikoistuotteiden kehittämiseen projektiluonteisesti.

4.1.1. Kansainvälistyminen

Kehittämisaavustusta voidaan myöntää pk-yrityksille *kansainvälistymishankkeiden valmisteluun tai kansainvälistymissuunnitelman hankintaan*. Hanke voi kohdistua esimerkiksi selvityksiin siitä, kuinka uusilla kohdemarkkinoilla toimitaan tai kuinka uutta tarjontaa kannattaisi viedä kansainvälisille markkinoille. Valmisteluvaihe on tarkoitettu ensisijaisesti ulkopuolisten asiantuntijapalveluiden hankintaan niin, että selvitystyön tuloksena syntyy yritykselle laajempi kansainvälistymishanke/strategia.

Avustusta voidaan myöntää myös yrityksen laajemman kansainvälistymisstrategian mukaiseen kehittämishankkeeseen, johon voi sisältyä esimerkiksi *uuden avainhenkilön* palkkaus, messuosallistumisia tai kansainvälistymistoimenpiteisiin liittyviä matkoja.

4.1.2. Liiketoimintaosaamisen kehittäminen

Yrityksen merkittävään *liiketoimintaosaamisen* kehittämishankkeeseen liittyen voidaan tukea *uuden avainhenkilön* palkkausta sekä asiantuntijapalveluiden hankintaa. Hanke voi liittyä esimerkiksi kokonaan uuden liiketoimintasektorin käynnistämiseen tai toimintojen merkittävään kasvuun ja laajenemiseen.

4.1.3. Tuotteiden ja tuotantomenetelmien kehittäminen

Kehittämisyavustus voi kohdistua yrityksen toimintaan laajemmin vaikuttavan kokonaisuuden valmistelu- tai kehittämiss-hankkeeseen, kuten esimerkiksi *uusien tuotteiden, tuotanto/palveluprosessien ja -menetelmien kehittämiseen*.

Kehittämishankkeessa voidaan kustannuksiksi hyväksyä esimerkiksi *uuden avainhenkilön palkkaus* tai *yrityksen työntekijöiden* osalta kohtuulliset palkkakustannukset silloin kun ne liittyvät oleellisesti kehittämishankkeen toteutukseen. Muita kustannuksia voivat olla esimerkiksi asiantuntijapalveluiden ostot tai prototyypin valmistus- ja materiaalikulut.

Aloittavan yrityksen *kehittämishankkeessa* palkattavien työntekijöiden osalta voidaan hyväksyä kohtuulliset palkkakustannukset pääsääntöisesti enintään 12 kuukauden ajalta.

Yrittäjän tai toimitusjohtajan palkkakustannukset voidaan hyväksyä hankkeen kustannuksiksi erityisin perustein pääsääntöisesti vain aloittavien tai nuorten (alle 5 v.) yritysten *tuotteiden- ja tuotantomenetelmien kehityshankkeessa*. Avustusta ei pääsääntöisesti myönnetä sivutoimiseen yrittäjyyteen.

4.2. Kehittämisen hyväksyttävät kustannukset

Hyväksyttävien kustannusten tulee perustua maksettuihin ja kirjanpitoon vietyihin kuluihin. Hankkeella tulee olla aina erillinen projektkirjanpito.

Prosenttimääräisinä korvattavien menojen (yleiskustannukset) määräksi hyväksytään enintään 15 prosenttia hankkeeseen hyväksytyistä palkkamenoista. Prosenttimääräisenä korvattaviin menoihin sisältyvät:

- työnantajamaksut ja työterveysmenot
- hankkeen käyttöön varatuista rakennuksista, koneista ja laitteista aiheutuvat menot
- yksinomaan Suomessa tapahtuvien matkojen menot
- kirjanpito-, tilintarkastus- ja toimistomenot

Ulkopuolisten asiantuntijoiden ja palvelujen käytöstä aiheutuvista kuluista tulisi jo hakuvaiheessa olla palvelun tarjoajan antama tarjous, josta selviää palvelun sisältö, tavoitteet, aikataulu, hinta ja muut oleelliset seikat.

Ulkomaanmatkoista, jotka ovat hankkeen toteuttamisen kannalta välttämättömiä ja perusteltuja, tulee olla matkasuunnitelma sekä maksatuksen yhteydessä matkakohtainen selvitys. Avustusta ei voida myöntää myyntimatkoihin.

Pienin myönnettävä avustus kehittämishankkeissa on pääsääntöisesti 5000 euroa ja hankekoon on oltava vähintään 10 000 euroa. Tukitaso on enintään 50 % hyväksyttävistä kustannuksista. Tuki on de minimis -ehtoista ja sen enimmäismäärä on 200 000 euroa 3 vuoden aikana.

4.3. Kehittämisyavustus investointiin

Investoinnilla tarkoitetaan joko aineellista ja aineetonta investointia. Aineellisia investointeja ovat maa-alueiden, rakennusten, koneiden, laitteiden ja kaluston hankkiminen. Aineettomia investointeja ovat ohjelmistojen, valmistusoikeuksien, patenttien, tietotaidon ja patentoimattoman teknisen tietämyksen hankinta.

Investoinneissa tuetaan ensisijaisesti vain uusia koneita ja laitteita. Erityisenä painopisteenä on vähähiiliseen talouteen kytketyt hankkeet.

Rakentamiseen kohdistuvaa tukea voidaan myöntää pk-yrityksille hakijayrityksen omaan käyttöön tulevien rakennusten kustannuksiin. Tukea ei pääsääntöisesti myönnetä ulkopuolisille vuokrattavien toimitilojen rakentamiseen. Yksityisen kiinteistöyhtiön osalta tulee yhtiön omistusrakenteen olla pääosin vastaava kuin ko. tiloihin sijoittuvan yrityksen.

Investoinneissa maksimitukitaso määräytyy alueellisten tukitasojen mukaan vaihdellen 10 - 35 % välillä yrityskoosta riippuen. Pienin myönnettävä investointiavustuksen määrä tai tuettavat kohteet voivat vaihdella ELY-alueiden kesken mm. käytettävissä olevista valtuuksista johtuen.

4.4. Toimintaympäristön kehittämisavustus

Toimintaympäristön kehittämisavustusta voidaan myöntää voittoa tavoittelemattomille julkisille ja yksityisille yhteisöille sekä säätiöille hankkeisiin, joilla parannetaan yritysten toimintaympäristöä ja yritystoiminnan yleisiä kehittämisedellytyksiä. Tukea suunnataan pk-yritystoimintaan välittömästi vaikuttaviin, uutuusarvoa sisältäviin hankkeisiin:

- yritystoiminnan kannalta tarpeellisiin selvityksiin
- pk-yritysten tarvitsemien palvelujen kehittämiseen
- yritysten yhteistyön edistämiseen
- muihin pk-yritysten kehittämisedellytyksiä merkittävästi parantaviin hankkeisiin
- voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen pääomasijoitushankkeisiin

Tukitaso voi olla enintään 80 % hyväksyttävistä kustannuksista ja investointien osalta enintään 45 % hyväksyttävistä hankintamenoista. Avustus pk-yrityksille tarjottavan palvelun kehittämiseen myönnetään de minimis -tukena.

HUOM! Toimintaympäristötukihankkeiden rahoittamiseen liittyen on oltava ELY-keskuksen asiantuntijoihin yhteydessä aina ennen hakemuksen jättämistä.

4.5. Avustusten kumuloitumiseen liittyvät rajoitteet

Jos yritys on saanut avustusta tuen hakemista edeltävän viiden vuoden aikana, edellytetään uusilta hankkeilta merkittävää, toimintaa uudistavaa vaikutusta.

Kehittämiseen myönnettävät avustukset ovat pääosin de minimis -ehtoisia (pl. investointituki). De minimistä voidaan myöntää enintään 200 000 euroa 3 vuoden aikana. Määrään lasketaan mukaan kaikki yrityksen saamat de minimis -ehtoiset tuet. Lähtökohtana on, että mikäli yritys on esimerkiksi enemmistöomistuksen tai muunlaisen määräysvallan kautta sidossuhteessa yhteen tai useampaan yritykseen, tarkastellaan kyseistä yrityskokonaisuutta de minimis -tukikumulaation kannalta yhtenä yrityksenä.

Kilpailullisista syistä rahoitusta ei pääsääntöisesti voida myöntää:

- vähittäis- ja tukkukaupoille tai Internet-pohjaisille verkkokaupoille
- ravitsemistoimintaan (pl. toiminta osana laajempaa matkailuhanketta)
- yksityishenkilöille kuluttajapalveluja tarjoaville yrityksille
- maa-, metsä- ja rakennusurakointitoimintaan

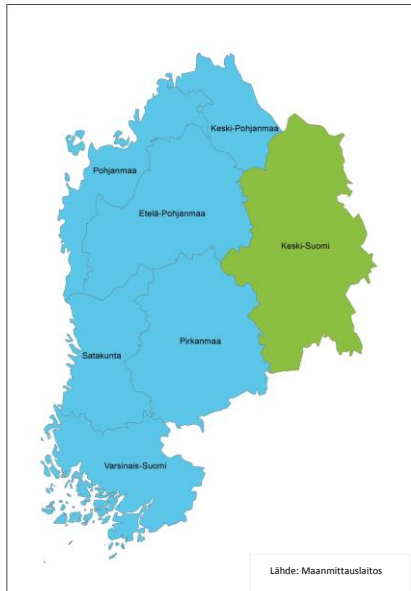
Investointitukea ei pääsääntöisesti myönnetä

- liikenteen toimialan investointeihin
- sosiaali- ja terveysalan tavanomaisiin kalusto- tai kiinteistöinvestointeihin (mm. päivä- ja hoivakodit, vanhuspalvelut)
- korvausinvestoinneiksi katsottaviin hankintoihin
- rakennetun kiinteistön, maa-alueiden tai toisen yrityksen liiketoiminnan oston
- tavanomaisiin tietotekniikkahankintoihin (tietokoneet, puhelimet, tulostimet, ohjelmistopäivitykset)

Asiantuntijapalveluyritysten (mm. liikkeenjohto, markkinointi, yms. konsultointi) kehittämishankkeilla tulee olla merkittävä, toimialan tavanomaisia palvelumalleja uudistava vaikutus tai kansainvälistymiseen tähtäävä tavoite.

5. YRITYKSEN KEHITTÄMISAVUSTUS, ALUEELLISET PAINOTUKSET

5.1. Keski-Suomi

Keski-Suomessa erityisiä painopistealoja yritysrahoituksessa ovat digi-, osaamis- ja biotalous ja niiden kautta syntyvän uuden liiketoiminnan käynnistäminen. Kestävää kasvua ja työtä -rakennerahasto-ohjelmasta voidaan rahoittaa vain sellaisia pk-yritysten kehittämishankkeita, jotka edistävät ohjelman erityistavoitteiden toteutumista. Erityispainopiste on vähähiilisyttä edistävät yritysten investointi- ja kehittämishankkeet, jotka liittyvät esim. uusiutuvan energian ja resurssitehokkaiden ratkaisujen tai palveluiden kehittämiseen.

Tukea kohdennetaan erityisesti pk-yritysten kasvua ja uudistumista sekä kansainvälistymistä edistäviin hankkeisiin. Tuotekehityshankkeilla tulee olla uutuusarvoa kyseessä olevan toimialan näkökulmasta.

Keski-Suomessa investointien tukitasot III- tukialueella ovat mikro- ja pienyrityksillä 20 % ja keskisuurilla 10 %. II-tukialueella (Saarijärven - Viitasaa- ren seudulla sekä Konnevedellä) tukitaso on mikro- ja pienyrityksillä 30 %, keskisuurilla 20 % ja suuryrityksillä 10 %.

Investoinnit ja muu kehittäminen

Tukea myönnetään pääsääntöisesti vain uusien tuotantotilojen rakentamiseen toimintaa käynnistettäessä tai merkittävästi laajennettaessa. Investointihankkeen tulee edistää merkittävästi esim. tuotantotoiminnan tehostamista ja uudistumista, teknologiatason nostoa, uusien tuotteiden ja tuotantomenetelmien käyttöönottoa sekä työllisyyttä.

Erityisenä painopisteenä investoinneissa ovat kansainvälistyvät pk-yritykset sekä niiden toimintaa tukevien alihankintaverkostoyritysten uudenlaista liiketoimintaa sekä uusia työpaikkoja luovat hankkeet ja vähähiiliseen talouteen kytkeytyvät hankkeet.

Kone- ja laiteinvestoinneissa tuetaan vain kyseisen toimialan uutta teknologiaa edustavia koneita ja laitteita. Investointiavustusta ei pääsääntöisesti myönnetä, mikäli myönnettävä tuki jäisi alle 5000 euron.

Asiantuntijat ELY-keskuksessa (Jyväskylä)

Paula Kerttunen (yrityksen kehittämisavustus)
yritysasiantuntija, puh. 0295 024 557

Juha Keurulainen (yrityksen kehittämisavustus)
yritysasiantuntija, puh. 0295 024 558

Janne Nummi (yrityksen kehittämisavustus)
rahoitusasiantuntija, puh. 0295 024 672

Pirjo Suhonen (kehittämispalvelut)
kehittämispäällikkö, puh. 0295 024 601

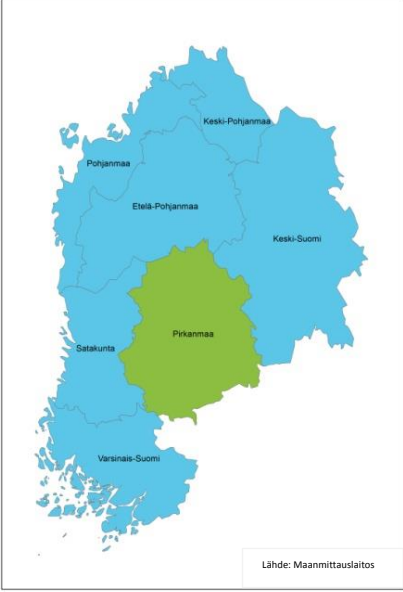
Jouni Hynynen (Kansainvälistyminen)
Team Finland -koordinaattori, puh. 0295 024 545

Maaseutuohjelman yritystuet:

Panu Kässi (maaseutuohjelma)
yritysasiantuntija, puh. 0295 024 567

Risto Piesala (maaseutuohjelma)
yritysasiantuntija, puh. 0295 024 585

5.2. Pirkanmaa

 Lähde: Maanmittauslaitos	Pirkanmaalla kehittämisavustusta suunnataan erityisesti kansainvälistä kasvua hakeville, aloittamisvaiheessa oleville sekä uusia kehittyviä aloja edustaville pk-yrityksille. Tuen kohteena ovat innovatiiviset tuotekehityshankkeet sekä kansainvälistymisvalmiuksien kehittäminen, erityisesti vientiä aloittavien pk-yritysten omien tuotteiden tai palveluiden lanseeraaminen vientimarkkinoille, sekä uusien markkina-alueiden kartoittaminen ja avaaminen. Rakennerahastovaroilla (EAKR) tuettavissa hankkeissa painotetaan vähähiilisuuden tavoitteita tukevia hankkeita (esim. energia- ja materiaalitehokkuus) sekä uusien nousevien toimialojen hankkeita. Avustuksia suunnattaessa huomioidaan Pirkanmaan maakuntastrategia 'Välkky Pirkanmaa', teemat älykäs erikoistuminen ja elinkeinorakenteen uudistuminen
---	--

Investoinnit ja muu kehittäminen

Määrärahojen vähyyden vuoksi pk-yritysten investointeihin tai yritysten toimintaympäristön kehittämiseen ei myönnetä tukea. ELY-keskuksen kehittämisavustukset kohdennetaan pk-yritysten hankkeisiin.

Alle 50 henkeä työllistävät yritykset voivat hakea rahoitusta investointeihin maaseuturahaston kautta.

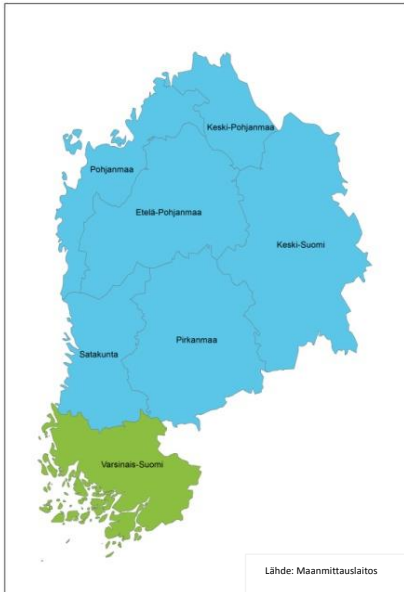
Lisätietoa [Maaseutuviraston Internet-sivuilta](#).

Pk-yritysten toimintaympäristöä kehittäviä hankkeita tuetaan Pirkanmaan liiton ja Tekesin rahoituksella.

Asiantuntijat ELY-keskuksessa (Tampere)

Pirjo Isometsä (yrityksen kehittämisavustus) yritysasiantuntija, puh. 0295 036 049 Riitta Rakkola (yrityksen kehittämisavustus) yritysasiantuntija, puh. 0295 036 094 Jukka Kohonen Team Finland -koordinaattori puh. 0295 023 555 Jukka Ojala (kehittämispalvelut) kehittämispäällikkö, puh. 0295 036 204	Maaseutuohjelman yritystuet: Petri Tallila (maaseutuohjelma) yritysasiantuntija, puh. 0295 036 105 Saija Selin (maaseutuohjelma) yritysasiantuntija, puh. 0295 036 073
--	--

5.3. Varsinais-Suomi

Varsinais-Suomessa kehittämisavustus suunnataan sekä alkavien että toimivien pk-yritysten innovatiivisten ja kansainvälistä kasvua edistävien kehittämishankkeiden tukemiseen. Rahoituksen kohteena ovat perusliiketoiminnasta poikkeavat merkittävät hankkeet, erityisesti maakuntastrategian mukaisesti ('Yhdessä rajat ylittäen') liiketoiminta- ja kansainvälistymismahdollisuuksien kehittäminen sekä näitä tukevat pk-yritysten innovatiiviset tuote- ja tuotantomenetelmien kehittämishankkeet uuden liiketoiminnan synnyttämiseksi. Avustus em. kehittämishankkeisiin voi olla enintään 50 000 €/hanke.

Rakennerahastovaroilla (EAKR) tuettavissa hankkeissa painotetaan vähähiilisyiden tavoitteita edistäviä hankkeita (esim. energia- ja materiaalihokkuus) sekä uusien nousevien toimialojen hankkeita (esim. biotalous ja luovat alat).

Maaseutualueella toimintansa aloittavien innovatiivisten uusien yritysten tukimuotona toimii myös Maaseudun kehittämislain mukainen kertakorvaustyyppinen (enintään 35 000 €) perustamistuki alkavalle yritykselle.

Investoinnit ja muu kehittäminen

Investointeja tuetaan ainoastaan valtioneuvoston nimeämällä äkillisen rakennemuutoksen alueilla, jollainen Varsinais-Suomessa on Salon seutu (vuoden 2017 loppuun asti). Kohderyhmänä ovat 10 henkilöä tai enemmän työllistävät ko. alueiden kasvuhaluiset pk-yritykset sekä Salon taajama- ja teollisuusalueilla (alueilla, jotka eivät kuulu jatkossa Maaseudun yritystukien toteutusalueeseen) myös tätä pienemmätkin mikroyritykset. Rahoitusta kohdennetaan kone- ja laitehankintoihin, toimitilojen rakentamiskustannuksiin sekä aineettomiin investointeihin.

Pelkkiin investointeihin myönnettävän avustuksen alaraja on pääsääntöisesti 10 000 euroa.

'Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020' EU:n rakennerahasto-ohjelman mukaisesti tukea suunnataan erityisesti yritysten kehittymistä ja kasvua tukeviin vähähiilisyttä edistäviin investointeihin, kuten esim. ympäristöä vähemmän kuormittavia teknologioita ja innovaatioita sisältäviin tai materiaalihokkuutta edistäviin hankkeisiin.

Salon seutu on määritelty kansalliseksi II-tukialueeksi, joka mahdollistaa myös rajoitetusti suurten yritysten investointien tukemisen. Edellytyksenä on uuteen liiketoimintaan investoiminen.

Alle 50 hlöä työllistävät, maaseutualueella toimivat pienet yritykset voivat hakea maaseudun kehittämislain mukaista investointitukea. Lisätietoa [Maaseutuviraston Internet-sivuilta](#).

Asiantuntijat ELY-keskuksessa (Turku)

Marjo Vihervirta (yrityksen kehittämisavustus)
yritysasiantuntija, puh. 0295 022 691

Timo Mäkelä (yrityksen kehittämisavustus, toimintaympäristön kehittämisavustus, kehittämispalvelut, maaseutuohjelma)
rahoituspäällikkö, puh. 0295 022 619

Jari Kauppila (Team Finland, kv-hankkeet)
kansainvälistymispäällikkö, puh. 0295 022 585

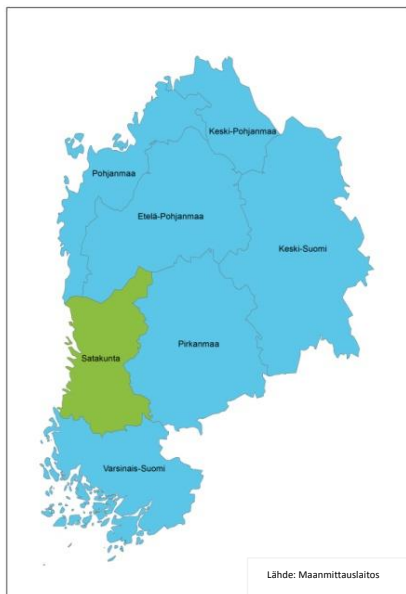
Maaseutuohjelman yritystuet:

Sirkka Rantala (maaseutuohjelma)
yritysasiantuntija, puh. 0295 022 742

Mia Vienne (maaseutuohjelma)
yritysasiantuntija, puh. 0295 022 756

Markku Alm (uusiutuvan energian hankkeet)
yritys- ja energia-asiantuntija, puh. 0295 022 542

5.4. Satakunta

Satakunnassa yrityksen kehittämisavustusta voidaan myöntää pk-yrityksille investointeihin sekä kehittämistoimenpiteisiin. **EAKR-ohjelmasta** voidaan rahoittaa sellaisia pk-yritysten kehittämishankkeita, jotka edistävät ohjelman erityistavoitteiden toteutumista: uuden liiketoiminnan luomista ja kehittämistä, pk-yritysten kasvun ja kansainvälistymisen edistämistä sekä yritysten tuotteiden, palveluiden ja tuotantomenetelmien kehittämistä, kaupallistamista ja uuden teknologian käyttöönottoa.

Ohjelmasta tuetaan myös vähähiilisyyttä edistäviä yritysten kehittämishankkeita, jotka voivat liittyä esim. uusiutuvan energian ja resurssitehokkaiden ratkaisujen kehittämiseen.

Avustuksia suunnattaessa huomioidaan Satakunnan maakuntaohjelmaan liittyvä älykäs erikoistuminen ja siihen kuuluvat painopisteet, kuten elintarvikeketju, vesiosaaminen, biotalous, resurssitehokkuus, merien toimintaympäristö ja ICT.

Investoinnit ja muu kehittäminen

Kehittämisen- ja investointihankkeiden tulee edistää merkittävästi yrityksen kasvua ja esim. tuotantotoiminnan tehostamista, teknologiatason nostoa, uusien tuotteiden ja tuotantomenetelmien käyttöönottoa sekä parantaa työllisyyttä. Kehittämisavustusta voidaan myöntää kone- ja laitehankintoihin, aineettomiin investointeihin sekä rajoitetusti toimitilojen rakentamiskustannuksiin. Kone- ja laiteinvestointien tulee edustaa kyseessä olevan toimialan käyttöön soveltuvaa modernia teknologiaa.

Tarkoituksenmukaisuusharkinnassa huomioidaan mm. kehittämishankkeen koko ja merkittävyys suhteessa yrityksen käytettävissä oleviin voimavaroihin, sekä kehittämishankkeen vaikuttavuus.

Pienyritysten (alle 50 työntekijää) investointihankkeita Porin ja Rauman keskusta-alueiden ulkopuolella rahoitetaan ensisijaisesti Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta (www.maaseutu.fi).

Asiantuntijat ELY-keskuksessa (Pori)

Kari Ruuhela (yrityksen kehittämisavustus)
yritysasiantuntija, puh. 0295 022 077

Ari Nummelin (myös maaseutuohjelma)
yritysasiantuntija, puh. 0295 022 071

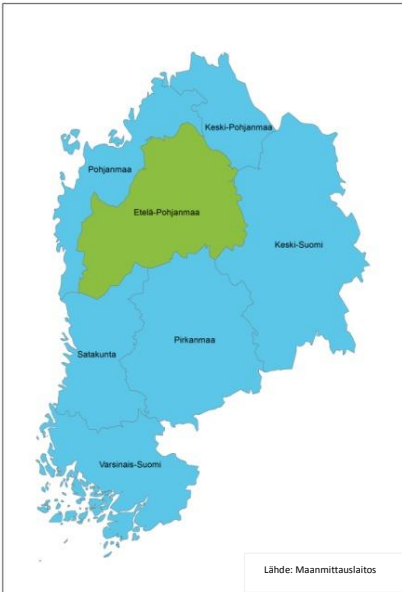
Jari Hankaankorpi (myös maaseutuohjelma)
yritysasiantuntija, puh. 0295 022 037

Mirja Hinkkanen Team Finland- kasvu- ja kansainvälistymiskoordinaattori, puh. 0295 022 110

Anne Jortikka (kehittämispalvelut)
asiakkuuspäällikkö, puh. 0295 022 046

Timo Klimoff (kehittämispalvelut)
yrityspalveluasiantuntija, puh. 0295 022 053

5.5. Etelä-Pohjanmaa

Etelä-Pohjanmaalla rahoitusta suunnataan erityisesti **kasvuhakuisille** ja **kansainvälistyville** pk-yrityksille sekä aloittamisvaiheessa oleville uusia kehittyviä toimialoja edustaville yrityksille. Lisäksi tavoitteena on edistää maakunnan vahvojen toimialojen uudistumista. Avustuksia suunnattaessa otetaan huomioon Etelä-Pohjanmaan maakuntastrategian 2040 teema 'Uudistumiskykyinen elinkeinoelämä'.

Yritysten merkittäviä hankkeita rahoitetaan Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) varoin. Tuettavissa kehittämis- ja investointihankkeissa korostuvat mm **vähähiilisen talouden** edistäminen parantamalla yritysten toiminnan, tuotantoprosessien ja tuotteiden **energia- ja resurssitehokkuutta**.

Pk- yritysten toimintaympäristöä kehittäviä hankkeita tuetaan maakuntaliiton ja Tekesin rahoituksella.

Näistä linjauksista voidaan poiketa, mikäli kyseessä on alueelle osoitettu erillinen määräraha.

Tarkempia tietoja yrityksen kehittämisavustuksesta alueen omilta sivuilta www.ely-keskus.fi.

Investoinnit ja muu kehittäminen

Investoinneissa tuetaan vain uusien koneiden ja laitteiden hankintaa. Etusijalla on toimialan uusi, **ympäristöä vähemmän kuormittava** sekä **energia- ja materiaalitehokkaampi** teknologia. Rakennushankkeita ei pääsääntöisesti rahoiteta. Pelkkiin investointeihin myönnettävän avustuksen alaraja on 10 000 euroa.

Yrityksiä kannustetaan määrätietoiseen ja tavoitteelliseen liiketoiminnan kehittämiseen. Rahoitettavat kehittämistoimenpiteet voivat liittyä mm. uusien tuotteiden kehittämiseen, tuotannon tehostamiseen, johtamisjärjestelmien kehittämiseen tai uusien vientimarkkinoiden kartoittamiseen. Erityisesti yritysten **uudistumista** halutaan vauhdittaa rahoittamalla hankkeita, joissa yritys hyödyntää **digitaalisuutta** liiketoiminnassaan.

Avustuksen piiriin voidaan hyväksyä vain yhden uuden avainhenkilön palkka/kehittämishanke enintään 12 kk:n ajalta. Yrittäjän tai toimitusjohtajan palkka ei pääsääntöisesti ole avustuskelpoinen kustannus.

Etelä-Pohjanmaa kuuluu kokonaisuudessaan III-tukialueeseen. Investointien tukitaso on pienille yrityksille enintään 20 % ja keski suurille enintään 10 %. Kehittämistoimenpiteissä avustus pk-yrityksille on enintään 50 %.

Asiantuntijat ELY-keskuksessa (Seinäjoki)

Leena Foudila (yrityksen kehittämisavustus)
yritysasiantuntija, puh. 0295 027 545

Hilkka Huhtamäki (yrityksen kehittämisavustus)
yritysasiantuntija, puh. 0295 027 557

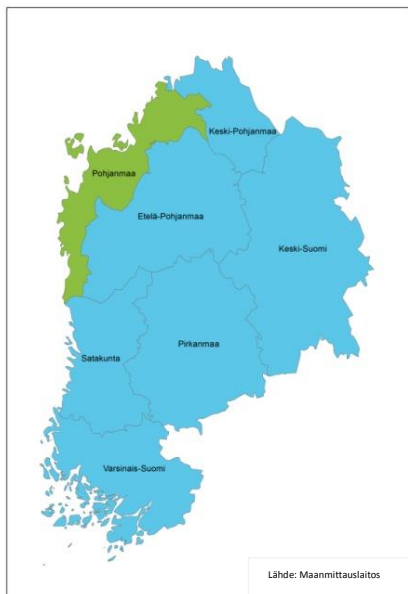
Kari Välimäki (kehittämispalvelut)
kehityspäällikkö, puh. 0295 027 642

Maaseutuohjelman yritystuet:

Reijo Kivimäki (maaseudun yritystuet)
yritysasiantuntija, puh. 0295 027 570

Juha Koski (maaseudun yritystuet)
yritysasiantuntijat, puh. 0295 027 574

5.6. Pohjanmaa

Pohjanmaan maakunnan rahoituksen painopiste on teollisen kilpailukyvyn varmistaminen ja vahvuuksien, kuten voimakkaassa kasvussa olevan energia-alan, kehittäminen.

Muita maakunnan keskeisiä ja kehitettäviä toimialoja ovat metalli-, vene-, muovi-, elintarvike- ja puuala. Erityisesti kiinnitetään huomiota toimialat ylittävien teknologioiden ja verkostojen sekä uutta luovien toimintatapojen kehittämiseen.

Maakunta kuuluu III-tukialueeseen, jossa investointien tukitaso pienyrityksille on 15 %, sekä mikroyrityksille ja aloittaville pienyrityksille 20 % (aloitettava yritys = max. 2 vuotta toiminut, kuitenkin pienyrityksille vain ensimmäiselle investointihankkeelle).

Keskisuurten ja suurten yritysten investointeihin ei myönnetä avustusta.

Kehittämishankkeissa tukitaso voi olla enintään 50 %.

Investoinnit ja muu kehittäminen

Investointiavustusta voidaan myöntää tuotannollisille, sekä pääsääntöisesti yrityspalvelu (b to b)-, matkailu-, hoiva- ja sosiaalialan yrityksille uusien koneiden ja laitteiden hankintaan. Hoiva- ja sosiaalialan yritysten investointiavustusta myönnetään vain uutta palvelua alueelle luoviin hankkeisiin. EAKR- rahoituksella tuetaan ainoastaan alle 50 henkilön kansainvälistymiseen tai uuden liiketoiminnan luomiseen tähtääviä hankkeita Vaasan ja Pietarsaaren kaupunkialueilla.

Muilla alueilla alle 50 henkeä työllistävät yritykset voivat hakea rahoitusta investointeihin maaseuturahaston kautta. Lisätietoa [Maaseutuviraston Internet-sivuilta](#).

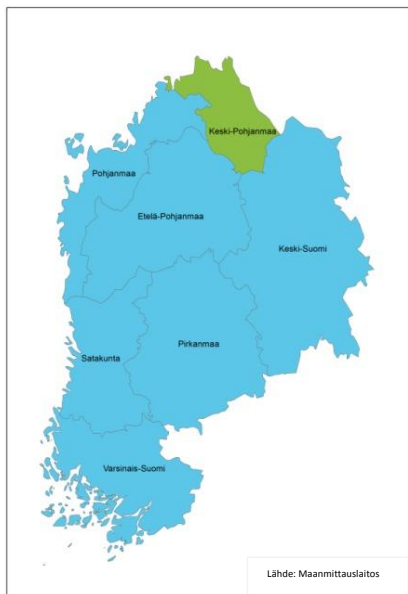
Kehittämistoimenpiteet

Tuotteiden ja tuotantomenetelmien kehittämiseen liittyviin investointeihin avustus myönnetään pääsääntöisesti enimmäistukiprosentin mukaan. Esiselvityshankkeiden (mm. perustamis- ja toimintaedellytysten selvittämishankkeet) osalta avustusta voidaan myöntää palkkakustannuksiin *yrityksen työntekijöiden* osalta silloin kun niillä on oleellinen merkitys hankkeen toteutukselle.

Asiantuntijat ELY-keskuksessa (Vaasa)

Kehittämisasiavustus ja kehittämispalvelut:	Maaseutuohjelman yritystuet:
Henrik Broman (yrityksen kehittämisavustus) yritystutkija, asiakkuuspäällikkö puh. 0295 028 545	Matias Smeds yritystutkija, puh. 0295 028 620
Henrik Granqvist (yrityksen kehittämisavustus) yritystutkija, puh. 0295 028 551	Peter Björkmark yritystutkija, puh. 0295 028 541

5.7. Keski-Pohjanmaa

Keski-Pohjanmaalla, Kokkolan ja Kaustisen seutukunnissa toteutetaan Itä- ja Pohjois-Suomen rakennerahasto-ohjelmaa. Rakennerahastoilla tuetaan yritysten merkittävää kasvua, kilpailukykyä ja uusiutumista.

Kehitystoimia kohdistetaan yritystoiminnan kaikkiin elinkaaren vaiheisiin, erityishuomion ollessa alueen vahvojen toimialojen kasvuhakuisissa ja kansainvälistyissä pk-yrityksissä sekä niitä tukevissa alihankintaverkostoissa.

Pk-yrityksille tukea kohdennetaan uusiutumiseen ja tuottavuuden lisäämiseen sekä uusien tuotteiden ja palveluiden kehittämiseen. Myös kansainvälistymis- ja vientiedellytysten kehittämiseen sekä yritysten tuotteiden markkinoille saattamiseen panostetaan. Lisäksi huomiota kiinnitetään palveluiden vientiin ja projektiviennin edistämiseen sekä vientiin rinnastettavan matkailutulon kasvattamiseen.

Investoinnit ja muu kehittäminen

Investoinneissa tuetaan vain uusia koneita ja laitteita. Rakentamiseen kohdistuvaa tukea voidaan myöntää pk-yrityksille hakijayrityksen omaan käyttöön tulevien rakennusten kustannuksiin. Tukea ei pääsääntöisesti myönnetä ulkopuolisille vuokrattavien toimitilojen rakentamiseen. Yksityisen kiinteistöyhtiön osalta tulee yhtiön omistusrakenteen olla pääosin vastaava kuin ko. tiloihin sijoittuvan yrityksen.

Investointien tukitaso voi olla mikro- ja pienyrityksillä enintään 35 %, keski suurilla 25 % ja suuryrityksillä 15 %. Myönnettävän tuen määrään vaikuttaa hankkeen uutuusarvo, teknologinen taso sekä hakijan aikaisemmin saama tuki ja hankkeen merkittävyys suhteessa yrityksen kokoon. Rahoitus kohdennetaan pääsääntöisesti vain pk-yritysten hankkeisiin.

Asiantuntijat ELY-keskuksessa

Tom Saksa, Kokkola (yrityksen kehittämisavustus)
yritystutkija, puh. 0295 028 614

Henrik Broman, Vaasa (yrityksen kehittämisavustus)
yritystutkija, puh. 0295 028 545

Henrik Granqvist, Vaasa (yrityksen kehittämisavustus)
yritystutkija, puh. 0295 028 551

Maaseutuohjelman yritystuet:

Heikki Rautio, Kokkola
yritystutkija, puh. 0295 028 612

6. TUEN HAKEMINEN JA LISÄTIETOA

TUEN HAKEMINEN

Kehittämisyhteistyön ja toimintaympäristön kehittämisyhteistyön sekä niiden maksatusta haetaan ELY-keskuksen sähköisen asiointipalvelun kautta KATSO-tunnisteella.

Suora linkki → [Yritystukien sähköinen asiointi](#)

Sähköisen palvelun hakuneuvonta Yritys-Suomi -puhelinpalvelussa **0295 020 500**

Kehittämispalveluiden sähköinen asiointi

Linkki www.yritystenkehittamispalvelut.fi → Sivustolta löytyy kohta **tee hakemus**

14

KATSO LISÄTIETOA

Tukimuodoista ja yleisistä myöntämisperusteista

www.ely-keskus.fi

www.rakennerahastot.fi

www.maaseutu.fi

www.yritys-suomi.fi

www.vero.fi/katso

www.tekes.fi

Team Finland

EAKR ja vähähiilisyys

www.rakennerahastot.fi → vähähiilisyys

www.rakennerahastot.fi → Materiaalipankki

LOPUKSI

On suositeltavaa olla yhteydessä oman alueen ELY-keskukseen tai seudulliseen kehittämissyhtyiin ja keskustella hankkeen suunnitelmista ja rahoituskelpoisuudesta ennen kuin hakemus jätetään.

Hakijan tulee osaltaan varmistaa, että sähköisessä hakemuksessa on jo hakuvaiheessa liitteenä tarvittavat tarjoukset ja suunnitelmat. Investointihankkeissa tulisi olla hakuvaiheessa lisäksi myös mm. rakennus- ja mahdolliset ympäristöluvut.

7. Yhteystiedot

Keski-Suomen ELY-keskus, rahoitusyksikkö

Kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi

Puh. 0295 024 500

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Cygnäuksenkatu 1, PL 250, 40101 JYVÄSKYLÄ

Jaakko Ryymin

rahoituspäällikkö, puh. 0295 024 594

Taina Lommi

yksikön päällikkö, puh. 0295 024 960

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020